

శ్లో॥ ప్రాంతారే చంద్రమర్ద్యే పునరపి వలయే ఖోదశావర్తపూరే
 ణాహ్య కంఠేరదేష్టే కమలదళయతే మూలమంత్రే ప్రయుక్తే ।
 పాణి త్రైలోక్యవశ్యం పురుషవశక్యతం చంద్రరాజేన రాజ
 మేత తత్త్వస్వరూపం ప్రథమపద మివం పాతు మాం పార్శ్వనాథ॥ x
 ఇతి చంద్రమహార్ణవే వద్యావతీస్తోత్రాంతర్గతసద్యావతీస్తోత్రకంఠ
 శ్లోకీ నమస్తా ।

(ఈశ్లోకములను మార్వాళీదేశమున ఎందరో బ్రతులు నిత్యపారాయణ
 చేయుచు అనీష్టార్థములను నివారించుదురు. ఇది అష్టైశ్వర్యప్రదమ్.)

మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటిత సూర్యార్ఘ్యదానవిధానమ్.

(అసాధ్యసర్వవ్యాధిహరత్రయచాకల్పము)

మాతన:- సృష్టిసారంభమున బ్రహ్మదేవుడు నకలతీవులను
 మృత్యువునుకూడ సృష్టించి 'అయిదు చెల్లిన నకలతీవుల ప్రాణములను
 హరించుట నీవృత్తి' యని మృత్యుదేవత కాజ్ఞాపించెను. అప్పు డామృ
 త్యువు నిజశరీరముతో అయిదుచెల్లిన తీవులనద్దకు ప్రాణములను హరిం
 చుటకై వచ్చుచుండెను. కాని అయిదుములతోకాదరు. ఇష్టదేవతామంత్ర
 జపహోమార్చనాదులతో కొందరు మృత్యువును దరికి జేరనీయక కొట్టుచు
 ఉచ్చాటన చేయుచుండిరి. అప్పు డామృత్యువు బ్రహ్మకడకేగి పెద్దపెట్టున
 నేర్చుచు జరిగినది చెప్పుచుండగా బ్రహ్మ తన దోసిరియొగ్గి ఆ మృత్యు
 దేవతయొక్క కన్నీటిని బట్టి భూమిపై చల్లగ ఆ కన్నీటివలన తడిసిన
 ఇసుకరేణువులనుండి అనుభ్యాకములైన భయంకరవ్యాధులు బద్ధవించెను.
 ఆవ్యాధులను మృత్యుదేవతకు నేవకులుగ వియమించి కొన్నిరోగములు
 వ్రక్కవలెముగ కనబడినను మృత్యువుమాత్రము కంటికి కనపడకుండునట్లు
 వర మనుగ్రహించెనని పురాణవాణి.

ఏది తప్పినను జన్మించిన జీవులకు మృత్యువు తప్పదు. కాని తన క్రయత్నమువలన ప్రతిజీవికి 100 అవమృత్యువులు దాటగలవు. కాల మృత్యువును మణిమంత్రాదరాదులుకూడ తప్పించలేవు. పరివారమైన శ్వాతికోటిద్వారా మృత్యువు ప్రాణములను గొనుచున్నది.

నేడు ప్రాచీనాధునిక వైద్యగ్రంథరాజములలోమూడ కనబడని పేరు లేని అనేకభయంకరవ్యాధులు అమూల్యములైన ప్రాణములను మృత్యు కనతకు నై వైద్యము పెట్టుచున్నవి. నేడు ఎట్టి ఐశ్వర్యభోగములున్నను నుపైదు మెతుకులకు నోచుకొనక వీర్ఘ కాలము మంచమున ప్రుగ్గుచు పిసోదిచ్చిరమును కోల్పోవుచు దుస్సహ నేకదుష్టవ్యాధిసీడితులై కాలమును నిశ్చలుచ్చురా రెండరో గల రనుట యతిశయోక్తికాదు. ఎట్టి అసార్య భోగములైనను శాశ్వతసీయ కర్మవిపాక మహర్షవాదులయందు మంత్ర వికిత్తులు గలవు. అవి మహర్షిప్రణీతములు; ఆచరణసాధ్యములుగాన జన్మికర్మజన్య అసాధ్యవ్యాధులనుండివిముక్తి నంది వెంటనే పరిపూర్ణారోగ్య మును పొందుటకు మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటిక త్కృతార్ఘ్యదాన ముస్కారవిధి సర్వోపయుక్తమని, అవశ్యాచరణీయమని యింది అప్రస్తుతము కాదని భావించి ఇందు పొందుపరచితినిగాన వ్యాధివీర్యత సుసరింది అపనరమైనన్ని రోజులు తఃపిదిని ఋత్విజునిచే చేయించుకొని రోగవిముక్తులై సత్వరమే పరిపూర్ణారోగ్యభాగ్యమును పొంది ముఖింతురు గాక. అట్లులై నవారు స్వయముగ చేసుకొనవచ్చును.

మరియు 'అదిశ్యో రుద్ర ఏవ' అని విద్యారణ్య కట్టభాస్కరీయాదు లో చెప్పబడినదిగాన అదిత్యుడు రుద్రుడే యగుటవలన సుహృమృత్యుం జయమంత్రసంపుటికరణముతో త్కృతార్ఘ్యదానమస్కారవిధి సత్వర సత్ఫలప్రదమనుట నిర్వివాదము. 'అరోగ్యం భాస్కరా దిచ్ఛేత్'.

∴ సర్వరోగహరస్త్రిచార్ఘ్యః :-

హేమాద్రా, కర్మవిపాకే :-

శ్లో॥

ఉద్యన్న ద్యేతి మంత్రోఽయం పౌరః పాపప్రణాశనః ।

రోగమ్న శ్చ విషమ్న శ్చ ఖిత్తిముక్తివలపదః ॥

ప్రతిస్య రోగనాశాయ ఖ్యాతో లోకహితాయ చ ।

ఏతేనాదితో దేవ స్త్రిచమంత్రేణ భాస్కరః ॥

ఏతేనైవ విధానేన న్యాసహర్వక్రమేణ చ ।

హస్తయో ర్ఘ్నవయే మూర్ధ్ని పాదనాభిముఖే తథా ॥

చక్షుషోః కవచం చాత్ర పాదస్యాది పదై ర్ఘ్నపేత్ ।

'ఉద్య' స్తక్షిణహస్తే వై 'ఆరోహన్' వామహస్తతే ॥

తదైవ 'హృద్రోగ' హృది సూర్యోఽజ్ఞానాత్త్వభామయాత్ ।

'హరిమాణం' మూర్ధ్ని భాను ద్భాం భూతా త్సర్వరోఽవతు ॥

'కుశేభ' క్షిప్య పాదే చ గమనా దవతాద్ధరిః ।

'రోపతాకాసు' వామే తు రక్ష పూషా త్వభామయాత్ ॥

'అథో' నాభ్యాం మహారోగా త్స్వర్ణగర్భోఽభిరక్షతు ।

'హరిమాణం' ముఖం జిహ్వం మిరీచి ర్మమ రక్షతు ॥

'ఉదగా' ద్దక్షనేత్రం చ వామం 'విశ్వేన' రక్షతు ।

'ద్విషంతం' కవచం మేస్తు మేలోమాన్యర్కరక్షతు ॥

విద్యేషణా 'న్యో అహం'మాం రక్ష త్వప్రేణ భాస్కరః ।

ఏవం యః కురుతే న్యాసం ద్వాదశం రోగనాశవమ్ ॥

సర్వపాపవినిర్ముక్తః సర్వోపద్రవవర్జితః ।

ఉపచారాదికం కుర్యా ద్గంధపుష్పై స్సస్వళక్తితః ॥

పాదార్థణుక్క్రిచ్చేనైవ ద్విరాపృత్వా విరోమతః ।

దద్వా దర్ఘ్యం విలోమేన చానులోమే పువః పునః ॥

యోఽర్హ్యం వై తామృతాశ్రేణి వృదదాతి సహస్రకం ।
 శతం వా తానువారేషు విప్రా న్ద్వారశ ఛోజయేత్ ॥ ౧౨
 రోగా దృవతి విద్యుత్ సర్వశత్రూన్ ఆయే చ్చ సః ।
 చతుర్వింశతి వాఽష్టైశ్చ శృ యోఽర్చయే ద్దాను మన్వహం ॥ ౧౩
 సర్వరోగవివిర్యుక్తో ద్వేషిణ శృమయేత్తు సః ।
 పుత్రభార్యవతూనాం చాప్యారోగ్యం సర్వదా లభేత్ ॥ ౧౪
 శ్రియం ప్రాప్నోతి విపులాం బ్రహ్మ ప్రాప్నోతి త్యనామయః ॥

భా:- 'ఉద్యన్నద్య' యను ఈ పౌరమంత్రము పాపహరము, రోగహ్నుము, విషహరము, ఇహపరఫలప్రదము, లోకహితార్థము, సర్వవ్యాధినాశనార్థమై, ఈ త్ర్యుచమంత్రము సర్వోపయుక్తమని నిఖ్యాతి జెందినది. ఉత్తప్రకారము ఉపచారాదికమును, న్యాసములను జరగించవలెను. సర్వపాపవివిర్యుక్తము, సర్వావద్రావవర్జితము నగు ఈ విధానము పాదార్థముత్క్రియతో అనురోమ విరోమములతో ఉత్తమంత్రములను చ్చరించుచు రాగిపాత్రతో రక్తగంధపుష్పాక్షతలచే నీయిగాని, సూరుగాని, 24గాని అర్ఘ్యములను అదివారములయందు ఇవ్వవలెను. ఏమ్మిట పండ్రెండుగురు విప్రులకు ఛోజనము పెట్టవలెను. ఇట్లు నీవినవారు సమస్త అసాధ్యరోగములనుండి విముక్తులగుదురు. మరియు నను ద్వేషించువారు మిత్రు లగుదురు. తన పుత్ర కళత్ర వశ్యాదులకు నాడ ఆరోగ్యము ప్రాప్తించును. రోగరహితమహదైశ్వర్యవంతులై హింతమున బ్రహ్మవదమును పొందుదురు.

ఉద్యన్నేతి త్ర్యుచం సమ్యక్ మహామృత్యుంజయేన తు ।
 సంపుట్య సూర్యప్రార్థ్యాణి సమస్కరాన్ తథైవ చ ॥ ౧
 యే తుర్వన్తి సదా భక్త్యా ముచ్యంతే తే మహారుషైః ।
 ఆరోగ్యాదుర్వైభవాదీన్ ప్రాప్నువంతి స సంశయః ॥

భా:- మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటికరణముతో 'ఉద్యన్నద్య' తును త్ర్యుచవిధానముగ సూర్యదేవతకు అర్ఘ్యములనుగావి, సమస్కాతములనుగావి (విడివిడిగా) ఎవరు భక్తితో చేయుదురో వారు మహారోగములనుండి విముక్తిజెంది ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములను పొందుదురు; సందేహములేదు.

—: మా ధ వ థ ట్ల కృ త తా రి కా: :—

శ్లో॥ అవృత్తి రేణ ప్రక్షేపా చతుర్వింశతి రిరితా ।

తానతీభి స్తతైకా స్యా త్తావద్భి స్స్విల్యయు గృవేత్ ॥

తావద్భిరేవ లముఖి రేకోర్ఘ్యః పరికీర్తితః ।

షట్పస్తక్యదితైః చందకతై రంశః ప్రకీర్తితః ॥

(578 అర్ఘ్యములు)

యై ర్మైత్రాష్టభి శ్చగ్నిచంద్రై స్సగణితో లముః ।

(18824 అర్ఘ్యములు)

లశత్రయేణ విదివ దేవింశత్పహప్రతైః ॥

షట్పస్తక్యదితై స్సప్తశతై రర్ఘ్యః పరికీర్తితాః ।

(321778 అర్ఘ్యములు)

ఏకోనాశీతింశై ర్ద్విషష్టిమితపహస్రతైః ॥

మహర్ఘ్యోఽత్ర చతుర్వింశ త్యదితై స్తత్యై ర్పవేత్ ।

(768224 అర్ఘ్యములు)

ఇత్యాదయో విహవః సంతి ।

అన్యథా:—

శ్లో॥ రసద్దుసంయుతక్షేపై రావృత్తిః పరికీర్తితా ।

అవృత్తిః । (అర్ఘ్యములు 86)

యుగాష్టవాచంద్రై స్తై రంశోపకత ప్రకీర్తితః ॥

(1584 అర్ఘ్యములు) అంశః । ఇత్యాదయః ।

(పై రెండు పక్షములలో ఏదో ఒక పక్షమున చెప్పబడిన సంఖ్యను గ్రహించి వ్యాధిశ్రవణ వనువరించి అవృత్తిగాని, అంశగాని లేక ఇంకను హిచ్చుగాగాని చేయవచ్చును.)

మహామృత్యుంజయమంత్రసంపుటి

త్ర్యుచ్ఛార్వ్యదావకల్పః

అచమ్య జేతకాలా సంకీర్త్య గోత్ర)నామాదీనుచ్ఛార్వ్య
మమ (యజమానస్య) సకలగ్రహచారదుష్టారిష్టపరిహారార్థం
మమ (యజమానస్య) ఇహావస్థాని జన్మాంతరేషు కృత
కాయిక వాచిక మానసికాది సమస్తపాతకవశాత్ (యజమా
నస్య) మమ జేహే సముత్పన్న ఉత్పత్త్యమాన సమస్త
అసహ్యరోగనివృత్త్యా దీర్ఘాయురారోగ్యప్రాప్త్యర్థం (కాలా
గారవాసాదిపా)ప్రబంధనివృత్త్యర్థం) మమ (యజమానస్య)
తవచ్చరీరావిరోధేన (అముక) రోగస్య సమూలనాశద్వారా
క్షిప్రమేవ పరిపూర్ణారోగ్యప్రాప్త్యర్థం అపమృత్యుపరి
హారద్వారా ఆయురభివృద్ధ్యర్థం శుక్తి స్మృతి పురాణోక్త
సత్ఫలప్రాప్త్యర్థం క్షిప్రా)రోగ్యకామః మిత్ర రవిసూర్య భాను
భగ వూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవిత్రిర్క భాస్కర
ప్రీతయే సంభవద్భి ర్ద్రివ్యై సంభవద్భిః పంచై స్సంభ
వతా నియమేన చతుర్దశప్రణవగ్రథిత మహామృత్యుంజయ
మంత్ర)సంపుటిత ఉద్యన్నద్యేతి త్ర్యుచ్ఛార్వ్యదానాని (వమ
స్కారాన్) కరిష్యే ।

తతః గణపతిపూజా కృత్వా భూషుద్ధ్యాదికం కుత్యాత్ ।

పు. ర్నోక్త = పీఠ్యర్థం చతుర్దశప్రణవగ్రాథిత మహా
మృత్యుంజయమంత్రసంపుటిత త్ర్యుచాప్త్యదానాని (నమస్కా
రాన్) కరిష్యే ।

గోమయలిప్తభూషా సర్వతోభద్రమంజలం వా శాలి
చూర్ణేన అష్టదశపద్మం వా విలిఖ్య । తత్ర తామ్రపాత్రిం
నిధాయ, తిలక తామ్రపాత్రే రక్తచందనేన ద్వాదశదశపద్మం
విలిఖ్య, తద్దిశేషు పాగరభ్య మిత్రి రవి సూర్య భానుభగ
పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య నవిత్రర్క భాస్కరాఖ్య
ద్వాదశాదిత్యనామాని సమోంతాని రక్తచందనేన విలిఖేత్ ।

(ఒకరానివల్లెములో రక్తచందనముతో 12 దశములుగల పద్మమును
వ్రేసి ఆ 12 దశములయందు మిత్ర రవి సూర్య భాను భగ పూష హిర
ణ్యగర్భ మరీచి అదిత్య నవితృ అర్క భాస్కర అను 12 నామములను
రక్తచందనముతో సమోంతములుగా విభజించి వ్రాయవలెను.)

తత్ర అరుణాఖ్య సారథి మహామృత్యుంజయం మిత్రాది
ద్వాదశాదిత్యాంశు వ్యావృత్తిపూర్వకం తత్తన్మంత్రే
రావాహయేత్ ।

తద్యథా :- ఓం భూర్భువస్సువిః । అరుణ మావాహయామి
స్థావయామి పూజయామి ।

—: అథ అరుణపూజా :-

భో! గణపతే! త్వదాజ్ఞయా అరుణపూజాం కరిష్యే ।
శ్లో! వినతాతనయో దేవః కర్మసాక్షి సురేశ్వరః ।
సప్తాశ్వ సప్తరజ్జశ్చ అగణో మే ప్రసీదతు ।

అథ ధ్యానమ్ :-

శ్లో॥ రజ్జువేరికశాచాణి పరిసన్నం కశ్యపాత్మజమ్ ।

సర్వాభరణదీప్తాంగ మగుణం ప్రణమామ్యహమ్ ।

ఇతి ధ్యాత్వా ।

అగుణాయ నమః, ఆననం సమర్పయామి । అనూరవే
శయా, అర్ఘ్యం । కశ్యపాత్మజాయ నమః, ఆచమనం । కశా
చాణయే నమః, స్నానం । రవిసారథయే నమః, వస్త్రం ।
ఉదయప్రభాయ నమః, ఉపవీతిం । రవిరథగామినే నమః,
గంధం । రక్తవర్ణాయ నమః, ఆక్షతాన్ । అదితిసూనవే
నమః, అభరణమ్ । వినతాతనయాయ నమః, పుష్పాణి ।

ఓం అగుణాయ నమః । అనూరవే, వినతాసుతాయ,
కర్మసాక్షిణే, సురేశ్వరాయ, సప్తశ్లోయ, సప్తరజ్జవే, కశా
చాణయే, వేదాహస్తాయ, ఉదయప్రభాయ, రవిరథగామినే
అతి రక్తపుష్పాక్షతైః పూజయామి ।

ఓం కర్మదాయనమః, భూపం । రక్తవర్ణాయ నమః,
భూ । అగుణాయనమః, నైవేదియం । అగుణప్రభాయ నమః,
శాంబూలమ్ । బ్రహ్మజ్యోతిషే నమః, నీరాజనం । వినతా
తనయాయ నమః, పుష్పాంజలిమ్ । కశ్యపాత్మజాయ నమః,
బిందక్షిణం । గరుడాగ్రజాయ నమః, నమస్కారాన్ ।

అనయా పూజనయా అగుణః ప్రీయతామ్ । అగుణ
ప్రసాదం శిరసా గృహ్యేమి । ఇత్యరుణపూజా ।

తతః మహా మృత్యుంజయమగ్రతః మృత్యుంజయ
హవాహయేత్ ।

మంత్రో యథా :- ఓం హం ఓం జాం ఓం సః ఓం భూః
 ఓం భువః ఓం స్వః ఓం త్ర్యంబకం యజామహే ।
 సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ । ఉద్వాయకమివ బంధినా
 నృత్యోర్నృక్షీయ మామృతాత్ । ఓం స్వః ఓం
 భువః ఓం భూః ఓం సః ఓం జాం ఓం హం ఓం
 స్వాహా ॥ ఓం భూభువస్సువః । మహామృత్యుంజయం
 సాంగం = మహామృత్యుంజయ మానాహయామి ।
 (ఇతి పద్మమధ్యే ఆవాహయేత్)

తతః ద్వాదశాదిత్యాన్ । తద్యథా :-

ఓం భూభువస్సువః । ఓం హం ఉద్యన్నద్యమిత్రీ
 మహః । మిత్రీ మానాహయామి । ఏవం క్రమశః ద్వాదశా
 దిత్యాన్ ద్వాదశదశేషు తత్తస్మిన్తై రావాహ్య ।

భో ! అరుణ ! త్వదాజ్ఞయా మిత్రరవి = సోమ-రాఖ్య
 ద్వాదశాదిత్యపూజాం కరిష్యే ।

మం ॥ ఓం ఘృణి స్సూర్య ఆదిత్యో న ప్రభానాత్యక్షరమ్ ।
 మధుక్షరం చైతద్రసమ్ । సత్యం వై తద్రస మాహాత్యో
 తీరసోఽమృతం బ్రహ్మ భూభువస్సువరోమ్ ॥ ఇత్యా
 వాహ్య ।

తతః ప్రాణప్రతిపాం కుర్యాత్ ।

ఓం ధ్యేయస్సదా సవిత్ప్రమండలమధ్యవర్తి

నారాయణ స్సరసిజాసనసన్నివిష్టః ।

కేయూరవాన్ మకరకుండలవాన్ కిరీటీ

హరి హిరణ్మయవపు ర్భృతశంఖచక్రః ॥

అనత్యేన, భాస్కరాయ విద్మహే, శుభే స్సూరియ,
అదిత్యో వా ఏష ఇతి మంత్రైః, తత్సవితురితి గాయత్ర్యా
ఓం హరిం ఉద్యన్న ద్యేతి మంత్రైశ్చ ధ్యాత్వా ।

మృత్యుంజయాయ రుద్రాయ నీలకంఠాయ శంభవే ।
అమృతేభ్యాయ శర్వాయ మహాదేవాయ తే నమః ॥

మృత్యుంజయశహితమిత్రవి = భాస్కరేభ్యో నమః ।
ధ్యాయామి । ధ్యానం సమర్పయామి త్యాది పురుషనూక్త
విధానేన బోధితోపచారపూజాం కుర్యాత్ ।

(వైవర్తారముగ అవాహనదేవి ప్రాణవృక్షిష్టానంతరము పురుష
నూక్తవిధానముగ బోధితోపచారపూజను చేయవలెను.

తతః ఆర్యాద్వాదశకేన అదిత్యహృదయేన మహా
సా రేణ అమిత కేతుకమంత్రైశ్చ రవిస్తాత్రైః తనసహస్రినా
మభిః రుద్రాధ్యాయేన అంభస్యసారేత్యనువాకేన తత్త
దధ్ధానుసంధానపూర్వకం సాష్టాంగమాదిత్యం సహస్రి
కృత్వః ప్రణమేత్ । అథవా యథాశక్తి యథావకాశం
ప్రణమే దితి ।

తతః ఉపవిశ్య-

సూర్యోక్త = వీర్యర్థం సూర్యార్ఘ్యప్రదానాని
కరిష్యే ।

తతః మహామృత్యుంజయ త్ర్యుచమంత్రీ న్యాసాదికం
కుర్యాత్ ।

:- మహామృత్యుంజయమంత్రోల్లూకమ్ :-

వసిష్ఠకల్పే :-

శ్లో॥ ప్రణవాస్తే ప్రసాద శ్చ మృతిహరక ఏవ చ ।

మూలాది వ్యాహృతయ శ్చ శ్రవణదేవతా చ యాత్ తతః ॥

ఏవర్ణేణ త్రివిజం త ద్వక్తవ్యం వ్యాహృతిత్రయం ।

స్వాహంతే మమరేషోఽత్ర శుక్రదారాదితః పురా ॥

మహామృత్యుంజయ కలి త్రిమ లోకేషు విభుతమ్ ॥

మంత్రో యథా :-

అస్య శ్రీ మహామృత్యుంజయమంత్రోరాజశ్చ ।
మిత్రావహిణమంత్రో నసిష్ఠియవః । అనన్త్యం ఛండః । మహా
మృత్యుంజయో దేవతా । ఓం వీద్యం । హూం శక్తిః ।
త్ర్యంబక మితి కీలకమ్ । మమ (యజమానస్య) అముక
అనాధ్యసోగనివారణార్థే త్వస్య సంపుటికరణే వినియోగః ।
ఓం హూం త్ర్యంబకం అంకు = హృదయాయ నమః ।
ఓం హూం యజామహే । తర్దన = శిరసే స్వాహా ।
ఓం నః సుగంధిం పుష్టివర్ధనం । విధ్యమా = శిఖామై వషట్ ।
ఓం భూః ఉర్వాభూమివ బంధనాత్ । అనామికా = కవ

చాయ హుం ।

ఓం భువః మృత్యోర్ముక్షీయ । కస్మిన్ క = నేత్రత్రయాయ
నామహ ।

ఓం న్మః మామృతాత్ । కరతలకర = అస్త్రాయ ఫట్ ।

భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః । ధ్యానమ్ :-

శ్లో॥ హస్తాభ్యాం కలశద్వయామృతరసై రాస్తావయస్తం శిరో
ద్వాభ్యాం తౌ దధితం మృగాక్షవలయం ద్వాభ్యాం

వహస్తం పంచ ।

అంకస్య స్తకరద్వయామృతభూటం కై లాగసంస్థం తివం
స్వస్థాంభోజగతం సవేందుమకుటం దేవతాశ్రీశ్రంభ తీ ।

∴ ద్వాదశాంగన్యాసః ∴

అస్యశ్రీ ఉద్యన్న ద్వేతి త్రయచస్య । కన్యాపుత్రాశ్రీవిష్ణు-
న్యామిషి । మారోదేవతా । అనుష్టుప్ ఛందః । త్ర్యుచా
ర్జ్యదానే (ననుస్కారే) న్యాసే వినియోగః ।

- ॥ ఉద్యన్ । మిత్రాయ నమః । ఇతి దక్షిణపాదే ।
- ॥ ఆరోహన్ । రవయే నమః । వామపాదే ।
- ॥ హృదోగ్రం । సూర్యాయ నమః । హృదయే ।
- ॥ హరిమాణం । భావనే నమః । మూర్ధ్ని ।
- ॥ శుకేషు । ఖగాయ నమః । దక్షిణపాదే ।
- ॥ లోపణాకాను । పూర్ణే నమః । వామపాదే ।
- ॥ అభో । హిరణ్యగర్భాయ నమః । నాభా ।
- ॥ హరిమాణం । మరీచయే నమః । ముఖే ।
- ॥ ఉదగాత్ । ఆదిత్యాయ నమః । దక్షిణపాదే ।
- ॥ విశ్వేన । సవిత్రే నమః । వామపాదే ।
- ॥ ద్విపస్తం । అర్కాయ నమః । కవచే ।
- ॥ మో అహం । భాస్కరాయ నమః । అస్త్రాయ ఫల ।

(ఈ పంక్తిపదములచే ఆయా అవయవములను ఒకనొకనొక నొప్పించవలెను.)

షడంగన్యాసః :-

ఉద్యన్నద్య = దివమ్ ; అంగుష్ఠాభ్యాం నమః = హృదయాయ నమః ;

హృదోగ్రం = నాశయః ; తర్జినీ = శిరసే స్వాహా ;

శుకేషు = సుదర్శనః ; మధ్యమా = శిఖాయై వషట్

అథోహః = విదధ్యసి ; ఆనామికా = కవచాయ హుం

ఉదగాత్ = సహా ; కస్త్మికా = నేత్రత్రయాయ వామః

ద్విషన్తం = రథమ్ ; వరతలవర = అస్త్రియై ఫట్

ఇత్యర్చనశః । షడంగరః ।

భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః । ధ్యానమ్ :-

శ్లో॥ శేతో రాశి శ్చియాయుక్త స్తప్తశాంచనసన్నిధిః ।

కిరీటీ పద్మనేత్రీ శ్చ పద్మరాగవిభూషితః । ఇతి ధ్యాత్వా ।

తతః ఉక్త మంత్రైః రక్తగంధ రక్తపుష్ప రక్తాక్షస్తైః

తామ్రపారిష్ఠాదికేనాధ్యాయే దన్యాత్ ।

తత్రతాదా-

శ్లో॥ గణాధిప ! సురాధ్యక్ష ! చింతామణిగణేశ్వర ।

సిద్ధిదాయక ! విఘ్నేశ ! గృహాగార్హ్యం సమోఽస్తు తే ।

శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । ఏవంతిః ।

శ్లో॥ రజ్జువేదికశాపాదే ! కాశ్యపే ! గనుడాగ్రజ !

అర్ధిసూతామణిస్వామిన్ ! గృహాగార్హ్యం సమోఽస్తు తే ।

అమణాయ నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । (ఏవం త్రిః)

శ్లో॥ ఏహి నూర్వసమాస్యాంశో తేజోరాశే జగర్పతే ।

అనుశంపయ మాం య క్త్య గృహణార్హ్యం సమోఽస్తుతే ।

సంజ్ఞాచాయాసమేత నూర్వసారాయణవరబ్రహ్మణే
సమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । (ఏవం త్రిః)

∴ పార్థనా :-

సం॥ ఓం ఉద్యన్నద్య మిరమిహః । సవత్సాన మే అసీ
నశః । దివై నాన్ విద్యుతాః హి । నిమోఽగ్నిర్నధరా
స్కృధి । ఉద్యన్నద్య వినో ధజ । ఏతా ప్రతేభ్యో
యథా । దీర్ఘాయుత్వస్య ఖేషజే । తస్య ధీహి నూర్వ ।
ఉద్యన్నద్య = ద్విషతే రథమ్ । ఇత్యేతై ర్ఘ్నైః
ప్రార్థయేత్ ।

∴ అథ పాదశః :-

ఓం హాం ఓం జాం ఓం సః ఓం భూః ఓం భువః ఓం స్వః ।
ఓం త్ర్యంబకం యజామహే । సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ ॥
ఉర్వామకమివ బంధనా నృప్త్యో మృక్షీయ మామృ
తాత్ ॥

ఓం స్వః ఓం భువః ఓం భూః ఓం సః ఓం జాం ఓం హాం
ఓం స్వాహా ॥

ఓం హాం ఉద్యన్నద్యమిరమిహః । హాం ఓం ఓం హాం =
ఓం స్వాహా । ముతాయా సమః అర్ఘ్యం సమర్పయామి ।
(సమస్కారాన్ సమర్పయామి) 1
(అర్ఘ్యములైనను, సమస్కారములైనను చేసుకొనవచ్చును.)

ఓం వశాం = ఓం స్వాహా । ఓం హీం । ఆరోహ స్మృత
శాం దిభమ్ । హీం ఓం । ఓం వశాం = ఓం స్వాహా ॥
రవయే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 2

ఓం వశాం = ఓం స్వాహా । ఓం హూం । హృదోగ్గం
మమ సూర్య । హూం ఓం । ఓం వశాం = ఓం
స్వాహా । సూర్యాయనమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 3

ఓం వశాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రైం । హరిమాణం
నాశయ । హ్రైం ఓం । ఓం వశాం = ఓం స్వాహా ।
భానవే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 4

ఓం వశాం = ఓం స్వాహా । ఓం వశాం । శుకేషు మే
హరిమాణం । వశాం ఓం । ఓం వశాం = ఓం
స్వాహా । భగాయ నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 5

ఓం వశాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రిః । రోషణాశాసు
దధ్మసి । హ్రిః ఓం । ఓం వశాం = ఓం స్వాహా ।
పూష్టే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 6

ఓం వశాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రిం । ఆఘో హరిద్రోషేషు
మే । హ్రిం ఓం । ఓం వశాం = ఓం స్వాహా । హిరణ్య
గర్భాయ నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 7

ఓం వశాం = ఓం స్వాహా । ఓం హీం । హరిమాణం
నిదధ్మసి । హీం ఓం । ఓం వశాం = ఓం స్వాహా ।
మరీచయే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 8

ఓం హాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రీం । ఉదగాదయ
మాదిత్యః । హ్రీం ఓం । ఓం హౌం = ఓం
స్వాహా । అదిత్యాయనమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 9

ఓం హాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రైం విశ్వేన సహసా
సహా । హ్రైం ఓం । ఓం హౌం = ఓం స్వాహా ।
సవితే నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 10

ఓం హాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రీం । ద్విషంతం మమ
రథ్యయన్ । హ్రీం ఓం । ఓం హౌం = ఓం స్వాహా ।
అర్కాయ నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 11

ఓం హాం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రీః । మో అహం
ద్విషతే రథమ్ । హ్రీః ఓం । ఓం హౌం ఓం
స్వాహా । భాస్కరాయ నమః । అర్ఘ్యం సమర్ప
యామి । 12

ఇతి పాదశః ।

∴ అ ధార్ధ ర్ప శః ∴

ఓం హౌం = ఓం స్వాహా । ఇతి మహామృత్యుంజయమంత్రః
పూర్వవత్ ।

ఓం హ్రీం హ్రీం । ఉద్యన్నద్య = ఉత్తరాం దివమ్ ! హ్రీం
హ్రీం ఓం । ఓం హౌం = ఓం స్వాహా । విశ్వే
రవిభ్యాం నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 13

ఓం హౌం = ఓం స్వాహా । ఓం హూగ్రిం హ్రైగ్రిం ।
 హృద్రోగం మమ = నాశయ । హ్రైగ్రిం హూగ్రిం ఓం ।
 సూర్యభానుభ్యాం నమః । అర్ఘ్యం స మి । 14

ఓం హౌం = ఓం స్వాహా । ఓం హౌగ్రిం హ్రీగ్రిం । శుకేషుమే =
 సుదధ్మసి । హ్రీ హౌగ్రిం ఓం । ఓం హౌం = ఓం స్వాహా ।
 భగభూషభ్యాం నమః । అర్ఘ్యం సమ = మి । 15

ఓం హౌం = ఓం స్వాహా । ఓం హౌగ్రిం హీగ్రిం । అథోహరిద్ర =
 నిదధ్మసి । హీగ్రిం హౌగ్రిం ఓం । ఓం హౌం = ఓం
 స్వాహా । హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యాం నమః । అర్ఘ్యం
 సమర్పయామి । 16

ఓం హౌం = ఓం స్వాహా । ఓం హూగ్రిం హ్రైగ్రిం । ఉన
 గాదయ = సహసా సహ । హ్రైగ్రిం హూగ్రిం ఓం ।
 ఓం హౌం = ఓం స్వాహా । ఆదిత్యసవిత్పభ్యాం
 నమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 17

ఓం హౌం = ఓం స్వాహా । ఓం హౌగ్రిం హ్రీగ్రిం । ద్విషన్తం
 మమ = ద్విషతే రథమ్ । హ్రీగ్రిం హౌగ్రిం ఓం ।
 ఓం హౌం = ఓం స్వాహా । అర్కభాస్కరాభ్యాం
 నమః । అర్ఘ్యం స = మి । 18

ఇత్యర్ఘ్యశ్చ ।

∴ అథ ఋక్ శః ∴

ఓం హౌం = ఓం స్వాహా । ఓం హౌగ్రిం హీగ్రిం హూగ్రిం హ్రైగ్రిం ।
 ఉద్యన్నద్య = నాశయ ।

ఓం హ్రోం హూం హీం ఓం । ఓం హూం = ఓం స్వాహా,
మిత్రరవిసూర్యభానుభ్యాం నమః । అర్ఘ్యం సమర్ప
యామి । (ఏవమేవ మహామృత్యుంజయుమంత్రః
సర్వత్ర)

ఓం హూం = ఓం స్వాహా । ఓం హూం హ్రోం హ్రీం హ్రీం ।
శుకేషు మే = విదధ్యసి ।
హీం హ్రీం హ్రీః హూం ఓం । ఓం హూం = ఓం
స్వాహా । భగవూషహిరణ్యగర్భమరీచిభ్యాం నమః ।
అర్ఘ్యం సమర్పయామి । 20

ఓం హూం = ఓం స్వాహా । ఓం హూం హ్రోం హూం
హ్రీః । ఉదగాదయ = ద్విషతే రథమ్ ।
హ్రీః హూం హ్రోం హూం ఓం । ఓం హూం = ఓం
స్వాహా । అదిత్య సవిత్రీర్కభాస్కరేభ్య నమః ।
అర్ఘ్యం సమర్పయామి । ఇతి ఋక్ శా । 21

∴ అథ తృతీయోపాఖ్యానము :-

ఓం హూం = ఓం స్వాహా । ఓం హ్రీం హీం హూం
హ్రోం హూం హ్రీః ।

ఓం ఉద్యన్నద్య = ద్విషతే రథమ్ । హ్రీః హూం హ్రోం
హూం హీం హ్రీం ఓం ।

ఓం హూం = ఓం స్వాహా । మిత్రరవిసూర్యభానుభగ
వూష హిరణ్యగర్భమరీచ్యాదిత్య సవిత్రీర్క భాస్క-

రేభోఽన్య సమః । అర్ఘ్యం సమర్పయామి । ఏవ మేవ
త్రివారమ్ ।

(ఈ కృత్యం మూడుపార్శ్వ రేయవలెను.) 22-23-24

ఇతి చతుర్వింశతివారం అర్ఘ్యాని అథవా సమస్కారాన్
కుర్వాత్

శ్లో॥ ఆదిత్యస్య సమస్కారాన్ యే కుర్వన్తి దినే దినే ।

జన్మాంతరసహస్రేషు దరిద్రం నోపజాయతే ।

పునః పూజాదికం కృత్వా తామ్రపాత్రస్థతీర్థేన మార్దవం
ప్రాశనం చ కుర్వాత్ । మయా కృత చతుర్దశప్రణవగ్రథిత
మహమ్మత్యుంజయమంత్రసంపుటిత త్ర్యుచార్ఘ్యదానైః (సమ
స్కారైః) విత) రవి సూర్య భాను భగ పూష హిరణ్యగర్భ
మరీచ్యాదిత్య సవిత్రీర్క భాస్కరాః ప్రియన్తామ్ । ఏత త్ఫలం
శ్రీద్వాదశాదిత్యార్పణ మస్తు । యజమానస్య ధీవ్రమేవ
అరోగ్యప్రాప్తి రస్తు ।

-: తీర్థస్వీకారమంత్రః :-

శ్లో॥ అకాలమృత్యుహరణం సర్వవ్యాధినివారణమ్ ।

సూర్యపాదోదకం దివ్యం జపతే భారయా మృహమ్ ।

ఏవం కృత్వా అచార్యాదీన్ దక్షిణతాంబూల
పస్తాక్షై స్సంపూజ్య నోథూమ శర్కరామిశ్రితభక్ష్యాద్యై
స్సమారాధయేత్ ।

ఇతి శమ్ ॥

సూర్యనమస్కారస్తోత్రమ్.

'వాణిశ్యాశ్చీ భవేత్సాధమ్' అని పౌరధర్మోత్తరమున చెప్పబడినదిగాన క్రయవిక్రయవ్యాపారాభివృద్ధిద్వారా విశేషధనలాభము కలుగును సూర్యపూజ, సూర్యనమస్కారములు చేయవలెను. మరియు ఈ గ్రంథమందలి మహాంక్షీపాతావహిత వణ్యహోమవిధానము నాచరించుచున్నప్పుడు, అవకాశము లేవివారు వాణిశ్యాభివృద్ధితై ఈవిధానముగ సూర్యనమస్కారములను చేసుకొనవచ్చును. మరియు మహామృత్యుంజయసంపుటిత త్ర్యుదాకల్పాచరణఫలము ఈవిధానముగ సూర్యనమస్కారములు చేసిన ప్రాప్తిండును. ఈనమస్కారశ్లోకములు వేదమంత్రశ్లోకములు, శిశుసత్సంప్రదము లనుటలో సంశయము లేదు.

--: సూర్యనమస్కారస్తోత్రవిధానమ్ :-

అచమ్య, దేశకాలా సంకీర్త్య, గోత్రనామాదీ సుచ్చార్థమును కాయిక వాచిక మానసిక కృత సమ స్తపాపక్షయార్థం, కర్వా=భిశ్యాధిసమూలనివృత్తిద్వారా ఓ పా తో గ్యభిర్హయఃపాప్త్యర్థం చింతితి సకలమనోరథా=వాప్త్యర్థం అముకవ్యాపారాభివృద్ధిద్వారా విశేషధనలాభప్రాప్తికామః సంజ్ఞాచాయాసమేత సూర్యనారాయణదేవతా ముద్దిశ్యభిర్త్యర్థం యథాశక్తి ప్రదక్షిణనమస్కారాన్ (అష్టవ్ర)వానాని కరిష్యే ।

'గం' గణపతయే నమః, 'గుం' గురవే నమః, 'అం' అరుణాయ నమః ।

(ఈక్రింది ఒకశ్లోకమును వ్రాయుచు ఒక ప్రదక్షిణముచేసి 3 నమస్కారములను చేయవలెను. ఈ ప్రకారము స్తోత్రమును పూర్తిచేసి,

మరల ఒకశ్లోకమును వ్రుంచి "పంజ్జాదాయాపమేత శీర్ష సూర్యనారాయణ
పరబ్రహ్మణే నమః, ఇద మర్త్యం సమర్పయామి" అనుచు ఒక అర్ఘ్యప్రదా
నము చేయుచు పోతగ్రమును పూర్తిచేసి, గోధునుమాకతో వండిన
గోక్షిరాన్నమునుగాని, కవశీరాక్షురిఫలాదులనుగాని నిదేవనచేయవలెను.)

∴ శ్రీ సూర్యనమస్కారస్తోత్రమ్ :-

(ఈశ్లోకములకింద పృథానములుగ చూపబడిన మంత్రములను చిరుక
వచనములేదు.)

శ్లో॥ సూర్య ఆత్మాఽస్య బగతస్తస్థుషు శ్చేతి వేదకః ।

జగతా మాతృభూతాయా సూర్యాయ మహాసే నమః ॥

సంజ్ఞాభాయాసమేతి శ్రీసూర్యనారాయణపరబ్రహ్మణే
నమః । సమస్కారాన్ సమర్పయామి । (ఏవమేవ సర్వత్ర)

(మం॥ సూర్యతిత్తా జగతస్తస్థుషశ్చ ॥ యజురాంజ్యతే)

శ్లో॥ సూర్యాగ్న్యన్యోన్యయోగేన సాయం ప్రాత ర్యథా
హుతిః ।

అగ్నిరూపాయ సూర్యాయ బ్రహ్మవర్చస్వినే నమః । 3

(మం॥ సూర్యశ్చ మామన్యశ్చ అగ్నిశ్చ మామన్యశ్చ ॥
నారాయణోపనిషత్)

శ్లో॥ ఆదిత్యో వై తేజ ఉజ ఇత్యాది కుగ్రతితాసనాత్ ।

ఉజసే సర్వభూతానాం నమ స్సూర్యాభ్యుతేజసే ॥ 3

(మం॥ ఆదిత్యో వై తేజ ఉజో బలమ్ ॥ నా॥ ఉప॥)

శ్లో॥ ఆదిత్య స్సత్య మాదిత్యః ఋక్సామయజురాత్మకః ।

బ్రాహ్మీనై మా త్రియీ విద్యా సత్యజ్ఞావాత్మనే నమః ।

(మం॥ ఆదిత్యస్సత్యమోమితి ॥ యజుర్బ్రాహ్మణే)

శ్లో॥ హిరణ్మయోఽంతరాదిత్యే సయశ్చాయ మితి శ్రుతేః ।
ఆత్మాఽంతరాశ్మరూపాయ నమస్తే పరమాత్మనే ॥ 5
(మం॥ య ఏదోఽంతరాదిత్యే హిరణ్మయః సయశ్చాయం
పురుషః వా॥ ఉ॥)

శ్లో॥ కచ్చక్షురితి వేదేవ చక్షు స్సూర్య ఇతి శ్రుతేః ।
చక్షురింద్రియనాథాయ చక్షుషే జగతాం నమః ॥ 6
(మం॥ తద్భుద్ధివహితమ్ ॥ యజురారణ్యకే)

శ్లో॥ రశ్మిభి ర్భాభి రాదిత్య స్తవత్యైష దివాకరః ।
తాభిర్వర్షతి వర్షస్య స్తస్మై వృష్టికృతే నమః ॥ 7
(మం॥ యాభి రాదిత్య పైవతి రశ్మిభిస్తాభిః వర్షన్యో వర్షతి॥
వా॥ ఉ॥)

శ్లో॥ అదితే గ్రరభతోమాయ ఉదగా స్మహతోఽర్థవాత్ ।
రవయే లోహితాక్షాయ నమస్తస్మై వివశ్చితే ॥ 8
(మం॥ య ఉదగాస్మహతోఽర్థవాత్ ॥ య॥ అ॥)

శ్లో॥ సర్వేషామపి భూతానాం ప్రాణా నాదాయ భాస్కరః ।
ఉద్యోత్స్వస్తమయం యాతి తస్మై ప్రాణకృతే నమః ॥ 9
(మం॥ ఉద్యస్తమస్తమయస్తమాదిత్యమభిధ్యాయన్ ॥ వా॥ ఉ॥)

శ్లో॥ హంసశ్శుచిష దిత్యాది శ్రుతే ర్హంసాత్మరూపిణే ।
స మారుతాయ బృహతే తస్మై వ్యోమవదే నమః ॥ 10
(మం॥ హగంసశ్శుచిషద్యమరంతరిక్షనత్ ॥ వా॥ ఉ॥)

శ్లో॥ ఘృణి స్సూరియ ఆదిత్య ఇత్యష్టాక్షరమంత్రితః ।
సూర్యాయాదిత్యరూపాయ ఘృణయే జ్యోతిషే నమః ॥
(మం॥ ఘృణిస్సూర్య ఆదిత్యో న ప్రణామత్యక్షరమ్॥ నా॥ ఉ॥)

శ్లో॥ విశ్వనేత్ర మహాబాహు విశ్వ మాభాసి రోచనం ।
సమస్తస్మై తరణయే తస్మై జ్యోతిష్కృతే నమః ॥ 12
(మం॥ తరణిర్విశ్వదర్శతో జ్యోతిరసి సూర్య ॥ య॥ పం॥)

∴ ప్రార్థననమస్కారః :-

శ్లో॥ వసూనా మవిరుద్రాణా మాదిత్యానాం తమిశ్వరః ।
సమస్సూర్యాయ భూతానాం ప్రత్యక్షాయ నమోనమః॥
(మం॥ వసూనాగం దుద్రాణాం ॥ య॥ పం॥)

శ్లో॥ ఇతి యః పృథమే ద్భానుం ప్రత్యక్షపరదై వతం ।
సర్వపాపవిశుద్ధాత్మా సర్వేష్టార్థా నవాపునయాత్ ॥
'దివాకర నమస్తుభ్య'మితి ద్వాపశ పృసన్నార్హణి దద్యాదితి ।
ఇతి వారపురాణే వేదమంత్రగర్భిత సూర్య
నారాయణస్తోత్రం స పూర్ణం ।

∴ సూర్యనమస్కారఫలశ్రుతిః :-

పారధర్మోత్తరే :-

శ్లో॥ రవివారే నమస్కుర్యాద్భాస్కరం భువనేశ్వరం ।
ఆరోగ్యం ప్రాప్నుయా జ్ఞంతుః పీడితోపి మహాగరైః ॥
అయతోదయవేణాయా మాదివారే దివాకరమ్ ।
యావత్తీవం ప్రవశ్యతి చక్షుష్మంతో భవంతిహి ॥
పుకార్థీ ప్రాప్నుయా త్పుత్రం ధనార్థీ ప్రాప్నుయా వ్నిధిం ।
విద్యార్థీ లభతే జ్ఞానం టోగార్థీ ప్రాప్నుయా త్పుత్రం ॥
వాణిజ్యార్థీ లభే లాభం కృష్యార్థీ దాన్య మాపునయాత్ ॥

తా :- లోకేశ్వరుడైన సూర్యదేవునికి నమస్కారములు చేసిన
మీదల గొప్పభయంకరవ్యాధులు నశించి, పరిపూర్ణారోగ్యము కలుగును.
ప్రతి అదివారము యావజ్జీవము అరు జో ద య న మ యం లో
సూర్యనారాయణమూర్తివారిని ఎవరు దర్శింతు లో వారికి జీవి
కాంతము నేత్రవ్యాధులు పొడనూపవు. వుక్రులు, భవము, విద్య,
సుఖము, వాణిజ్యలాభము, కృషియం దనుకూలము మొదలగు వభీష్టార్థము
లను పొందుదురు; సంశయములేదు. సూర్యుడు ప్రకృత్యక్షదైవము.

సూర్యవర్చా ఉవాచ :-

శ్లో॥ మూర్ధన్య న్నామధిః తైస్తు ప్రణమే ద్భువి తాస్కరం ।
యేషాం పతనమాత్రేణ సర్వసావక్షయో భవేత్ ॥

1

మూర్ధన్యా నువాచ :-

శ్లో॥ ప్రత్యహం భక్తియోగేన రవివారే విశేషతః ।

సంపూజ్య విధివ ద్భాసం ప్రణమే ద్భు ముహు ర్భుహుః ॥

2

అభిషేకా ద్యథా శంఖ రుంధారా ద్యథా హరిః ।

వివేదనా ద్గణాద్యక్షో దేవాశ్చ హవిరాదిభిః ॥

3

కవ్యేష పితరో యద్య త్తర్పణేన మహర్ష యః ।

స్తోత్రస్థానా ద్యథా శక్తి రాదార్య స్సేవయా యథా ॥

4

యతై వ తపసా ధర్మ వృత్తేనై వ యథావిధిః ।

అజ్యేనై వ యథాఽగ్ని స్తు మిత్వి గ్దక్షిణయా యథా ॥

5

నమస్కారా త్తథా ప్రీతా శ్యాదిత్యః కర్మదై వతం ।

పూజయా ఉపచారాణాం సంధారాణా మథాఽపి వా ॥

6

లోపేపి ప్రియతే తాసు ర్నమస్కారై స్తు కేవలం ।

తస్మి త్పుర్యార్చనే తుర్యా న్నమస్కారా వ్యవేశతః ॥

7

భా :- సూర్యవర్చసుడు పరితెను. హే! మూర్ఖస్వన్ : ఏ నామములచే సూర్యనమస్కారములను చేయవలెను? ఏవి పఠించిన నమస్తపాపములు నశించును? అని యడిగిన సూర్యవర్చసునితో మూర్ఖస్వ దిట్లు చెప్పబున్నాడు. ప్రతిదినమందును, లేక ప్రతి అదివారమునందును భక్తితో సూర్యదేవుని నారాధించి మాటి మాటికి నమస్కరించవలెను. అభిషేకముచే శివుడు, అలంకారముచే విష్ణువు, నివేదనచే గణపతి, హవిర్పాగములచే దేవతలు, తవ్యముచే పితరులు, తర్పణముచే ఋషులు, స్తోత్రపఠనముచే దేవి, పేవచే గరువు, తపస్సుచే ధర్మము, నత్యముచే బ్రహ్మ, అజ్యముచే అగ్ని, దక్షిణచే ఋత్విజాడు సంహోషించునట్లు నమస్కారములచే సూర్యదేవుడు సంప్రీతుడగును. పూజోపచారసంభారాదుల లోపము జరిగినను శేవలము ననుస్కారములచేత సూర్యుడు సంహోషించును. కాన సూర్యార్చనా సూర్య నమస్కారసూర్యార్ఘ్యదానముల నాచరించవలెను. తొలుత అరోగ్యముండుట చాల ముఖ్యము.

ఏకభుక్త శనివార వేంకిటేశ్వరవ్రతము.

ఋగ్వేదమున చెప్పబడిన కొన్నిమంత్రముల ననుసరించి వేద కాలములో ఏకబగిరి (పరాహగిరి)పై శ్రీపీఠ మున్నట్లు రూఢి యగుచున్నది.

కాని భవిష్యోత్తరపురాణమున చెప్పబడిన కొన్నిశ్లోకముల ననుసరించి రానురాను పురాణకాలమునాటికి ఏకబగిరి శేషాచలముగను, శ్రీ పీఠాధిష్ఠానదేవతయైన బాలాత్రిపురసుందరీదేవి 'బాలాజీ' యనుపేరున పరిసిద్ధిజెందినట్లు తెలియచున్నది.

మరియు సుబ్రహ్మణ్యస్వామియు, శ్రీమహావిష్ణువు ఇరువురు ఒకేముఖముతో వేంకిటేశ్వరస్వామి యనుపేరుతో శేషాద్రియం దవత